

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Ministeren

Dato
19. december 2023

J nr. 2022-82

53. skriftlige orientering om energiforsyningsikkerhed

Til udvalgets orientering fremsendes nedenstående skriftlige orientering om den nuværende situation vedrørende forsyningsikkerheden i Danmark.

Overordnet kan det bemærkes, at Danmark og EU er kommet godt igennem de første to måneder af fyringssæsonen med stabile priser og uden forsyningsproblemer. Dertil er både de danske og europæiske gaslagre fortsat pænt fyldte trods en kold november.

Danmarks forsyningsituation vurderes fortsat at være stabil fsva. gas, el, olie og biomasse (herunder træpiller), *jf. tabel 1* Det er ikke muligt præcist at forudse forsyningsituationen resten af fyringssæsonen, pga. usikkerheder om bl.a. vejrforhold og geopolitiske hændelser. Danmark er dog godt rustet, skulle den nuværende stabile situation ændre sig. Imidlertid kan især længerevarende kuldeperioder medføre stigende pres på energiforsyningen og priserne med samt et øget incitament til, men også behov for og incitament til energibesparelser.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Energistyrelsen (ENS) følger udviklingen på tværs af energiformerne tæt. I tilfælde af en mangelsituation er der nødplaner, som kan aktiveres.

Tabel 1. Nuværende situation på tværs af energiformer

Energi-form	Forsyning	Priser	Opmærksomhedspunkter for vinteren 2023/2024
Gas	Stabil	Priser er lavere end i 2022, men med fluktuationer.	Fokus på fastholdelse af besparelser i DK og EU. Stop for russisk gas og begrænset LNG til EU vil kunne skabe udfordringer med at dække efterspørgslen samt give prisstigninger. En eskalering af den geopolitiske situation i Mellempøsten kan føre til prisstigninger og større usikkerhed på markedet.
El	Stabil	Priser er generelt lavere end i 2022, men med fluktuationer.	Nedsat produktion og øget forbrug i Europa bl.a. som følge af tørke tidligere på året, nuværende vinterkulde, perioder uden sol og vind, potentiel gasmangel, begrænsninger af elmarkedet og andre tekniske udfordringer.

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Holmens Kanal 20
1060 København K

T: +45 3392 2805
E: kefm@kefm.dk

www.kefm.dk

Olie	Stabil	Volatile priser, men mulighed for stigende priser året ud.	Fokus på balancen mellem udbud og efterspørgsel globalt. En eskalering af den geopolitiske situation i Mellemøsten kan føre til prisstigninger og større usikkerhed på markedet.
Træpiller	Stabil	Priserne er stabile til let stigende. De er væsentligt lavere end sidste efterår, men fortsat højere end årene inden.	Mulige høje priser som i 2022 såfremt vinteren bliver meget kold.

Gasforsyningen

Nuværende gasforsyningssituation

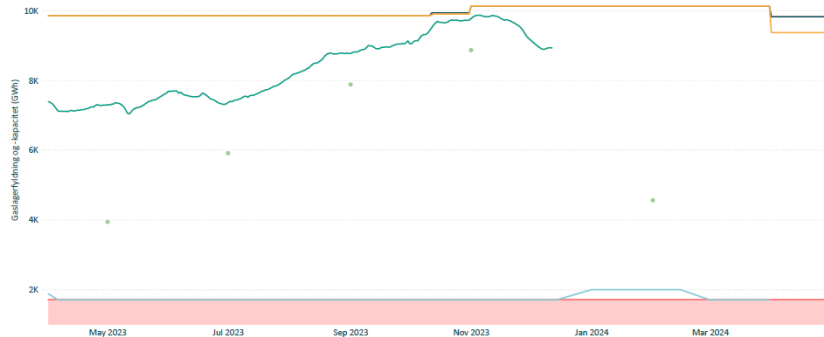
ENS har for nuværende ikke kendskab til konkrete forsyningsproblemer i Danmark, hvorfor der ikke er ændringer i kriseniveauet på gasforsyningsområdet i relation til gasmarkedet, som fortsat er "Early Warning". Ifølge European Network of Transmission System Operators (ENTSO) øges behovet for at spare på gassen, hvis det bliver en kold vinter. Særligt hvis en kold vinter falder sammen med andre faktorer, såsom hvis den russiske gaseksport til EU stopper helt, eller EU ikke kan importere de nødvendige mængder LNG, fx hvis forbruget i Asien øges. Hvis prissignalerne får lov at virke, vil det formentlig medvirke til at sikre de nødvendige besparelser.

Den geopolitiske situation i Mellemøsten forventes ikke på nuværende tidspunkt at skabe forsyningsudfordringer eller -mangler. En eskalering af den geopolitiske situation i Mellemøsten kan dog føre til øget usikkerhed på markedet, prisstigninger og begrænsninger i den globale forsyning af LNG. Andre usikkerheder, som potentielle strejker på LNG-terminaler i Australien, vil også kunne lede til prisstigninger.

Lagerfyldning

Gaslagerfyldningen i Danmark og på tværs af EU er på et højt niveau. Det europæiske gasmarked er frit og sammenkoblet, hvorfor lagerfyldningen på tværs af EU ved et normalt fungerende marked er mere afgørende for forsynings sikkerheden i Danmark og EU end den danske lagerfyldning isoleret. Pr. 18. december var den danske lagerfyldning 89 pct., jf. figur 1. EU-lagerfyldningen var på 89 pct. den 18. december 2023.

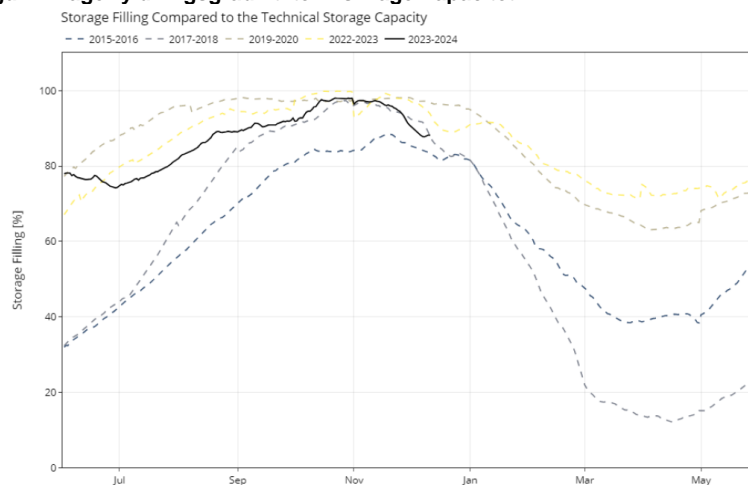
Figur 1. Gaslagerbeholdning

Kilde: Energinet (12. december, 2023)

Lagerfyldningen i Danmark har været forholdsvis høj og stabil efter vinteren 2022/2023, *jf. figur 2*. Der vil gradvist blive trukket gas ud af gaslagrene i løbet af fyringssæsonen, for at dække det højere forbrug pga. koldere vejrforhold. Efter lagerudtræk i slutningen af november er der fyldt lidt gas på danske lagre primo december.

Figur 2. Lagerfyldningsgrad ift. teknisk lagerkapacitet

Kilde: Energinet (12. december 2023)

Anm.: Lagerfyldningsforløbene i 2017-2018 og 2019-2020 repræsenterer hver en forholdsvis kold og varm vinter. Spændet mellem disse grafer udgør således et normalt udfaldsrum i procentuel lagerfyldning. Det bemærkes, at lagerkapaciteten har været forskellig over tid, således at en 95 pct. fyldning i to forskellige år ikke nødvendigvis udgør samme lagrede energimængde.

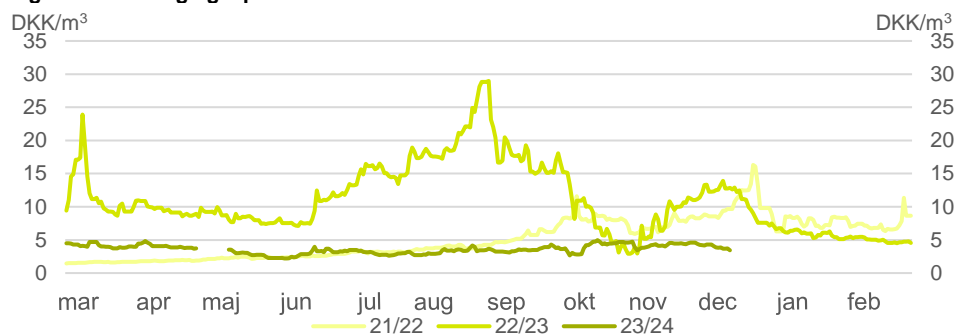
Udvikling i gaspriserne

Gasprisen er markant lavere end prisniveauet fra 2022, men er relativt høj sammenlignet med historiske gaspriser. Selvom prisniveauerne i perioder har nærmet sig niveauer fra før invasionen af Ukraine, vurderes markedet at være mere volatil nu sammenlignet med før invasionen. Dette er bl.a. eksemplificeret ved, at fx strejkevarsler på australske LNG-terminaler og den geopolitiske situation i Mellemøsten påvirker prisen på de europæiske gasbørser væsentligt mere end

før invasionen af Ukraine, hvilket afspejler den øgede gasimport til EU fra internationalt handlet LNG. Ligeledes påvirker temperaturen og forbruget i fx Japan og Korea nu i høj grad også gaspriserne i EU pga. den større afhængighed af LNG. Begrænset adgang gennem Panama-kanalen har omvendt givet et lille prisfald på gas i Europa i den seneste tid, da LNG fra USA så lettere har kunnet eksporteres til Europa end til Asien. Det er således stadig en situation, hvor tingene hurtigt kan ændre sig.

Figur 3. Udvikling i gasprisen

Elforsyningen

Nuværende elforsyningssituation

Elforsyningssituationen er fortsat stabil i Danmark. ENS forventer fortsat ikke, at der vil være afbrud af forbrugere i denne fyringssæson som følge af effektmangel (utilstrækkelig elproduktion til at imødekomme efterspørgslen).

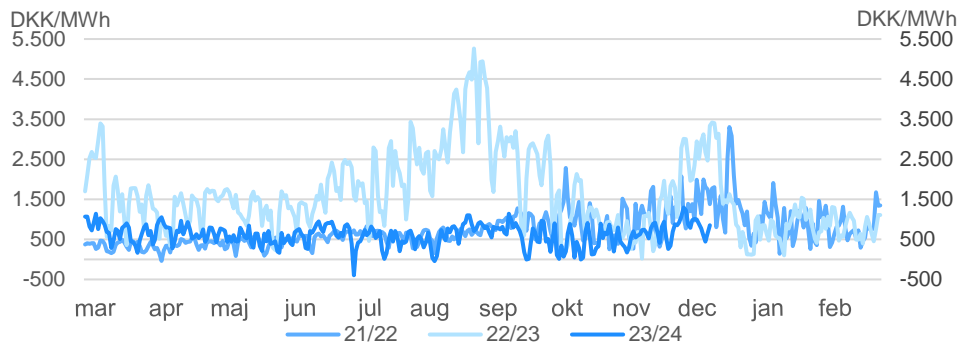
Vejrforhold og udetid på kraftværker i EU vil have stor betydning for, om der vil være tilstrækkelig effekt gennem hele denne vinter. Ved et sammenfald af flere ugunstige omstændigheder er der forhøjet risiko for, at der kan opstå effektmangel som følge af begrænsninger i gasforsyningerne til Europa. Herunder fx hvis vinteren samtidig bliver koldere end normalt, der er lange vindstille perioder, begrænsninger på udlandsforbindelserne og/eller ekstraordinære havarier på kraftværker i ind- og udland eller tiltag, der sætter markedsmekanismerne helt eller delvist ud af spil. Politisk beslutning om at udskyde lukningen af dele af tre danske kraftværker stiller Danmark bedre i forhold til risikoen for strømafbrydelser og bidrager til, at Danmark er bedre rustet til denne vinter end den foregående.

Udvikling i elpriserne

Elprisen er fortsat volatil, men har i 2023 generelt ligget på et lavere niveau end i 2022. Elprisen er relativt høj sammenlignet med historiske elpriser.

Figur 4. Udvikling i elprisen

Olieforsyningen

Nuværende olieforsyningsituation

Olieforsyningen i Danmark er stabil, og hele det danske marked er velforsynet. IEA forventer et stramt oliemarked i Europa vinteren ud, især fsva. middeldestillater (diesel, gasolie og jetbrændstof). Den geopolitiske situation i Mellemøsten har fortsat begrænset påvirkning på den globale olieforstyrning, men dette kan ændre sig, hvis konflikten spredt sig til flere lande i regionen.

De europæiske raffinaderier har fortsat udfordringer med at tilpasse produktionen fra russisk råolie til andre typer, hvormed det fortsat er nødvendigt at øge importen fra regioner som Mellemøsten. IEA påpeger, at flere raffinaderier i Mellemøsten muligvis vil have svært ved at levere produkter, der opfylder de strenge vinterkvalitetskrav i EU. Den 30. november blev OPEC+-landene enige om at videreføre de nuværende produktionsnedsættelser på 1,3 millioner tønder olie per dag i det nye år, samt tilføje yderligere næsten 1 million tønder per dag i nye frivillige produktionsnedsættelser.

Lagerfyldning

Ifølge den seneste opdatering fra Danske Olieberedskabslagre (FDO) har Danmark, i overensstemmelse med lovgivningen, olieberedskabslagre svarende til 81 dages gennemsnitligt indenlandsk forbrug (2022-niveau). Hertil kommer beholdninger i olieselskabernes egne kommercielle olielagre.

Udvikling i oliepriserne

Oliepriserne er grundlæggende volatile. Der er stor usikkerhed på oliemarkedet, primært grundet den geopolitiske situation i Mellemøsten, men også pga. dårlige økonomiske fremskrivninger på verdensplan.

Figur 5. Udvikling i olieprisen

Forsyning med faste biobrændsler herunder træpiller

Nuværende forsyningsituation

På baggrund af de seneste meldinger fra branchen og den generelle udvikling på det europæiske marked vurderer Energistyrelsen, at der er lav risiko for mangel på træpiller til kollektiv forsyning (el og fjernvarme) og privat forsyning (individuelle træpillefyr) i indeværende fyringssæson. ENS følger løbende udviklingen på træpillemarkedet i dialog med branchen.

Allerede ultimo 2022 påbegyndte branchen en højere grad af oversøisk import, hvorved det danske marked for træpiller af høj kvalitet til individuel opvarmning forventes at kunne dækkes. Dansk Fjernvarme har efter sommeren gennemført en undersøgelse om forsyningsituationen for biomasse (flis, halm og træpiller) blandt de kollektive varmeselskaber. Undersøgelsen viser, at selskaberne generelt har dækket sig godt ind for fyringssæsonen 2023/24. Dansk Fjernvarme har fulgt op med de få, som på daværende tidspunkt stadig havde større udeståender. Meldingen er, at behovet generelt er dækket godt ind.

Priser

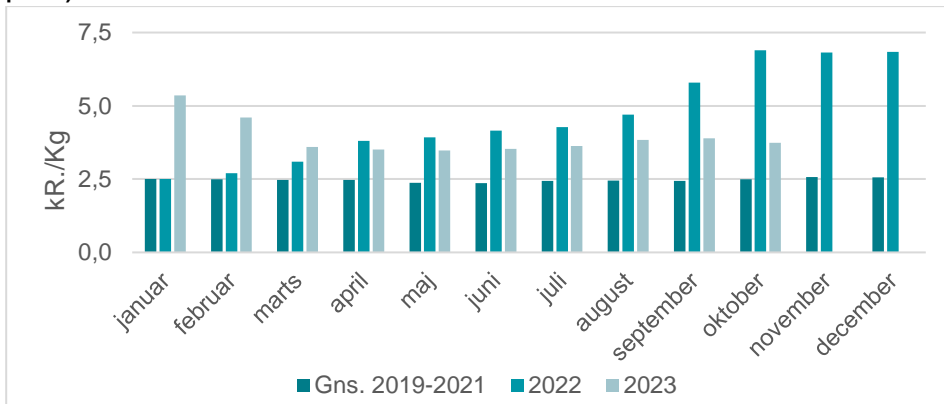
Der er let stigende priser for træpiller til den kollektive forsyning og stabile priser for træflis. Prisen for træpiller til husholdninger er stabil i engrosledet. Priserne ligger fortsat langt under niveauet fra efteråret 2022, men højere end niveauet i årene inden krisen.

Udbuddet af træpiller og træflis til energi begrænses af forholdsvis lav aktivitet i byggesektoren, eftersom træ til byggeri er hovedproduktet fra skovbrug og træindustri. Træpiller og træflis er biprodukter. Hertil kommer begrænsningen i udbuddet pga. forbud mod træ fra Rusland.

Et begrænset udbud kan give stigende priser, når/hvis vinteren bliver lang og kold. Lagrene hos både brændselsproducenter og energiproducenter er dog godt fyldte, bl.a. pga. det varme efterår.

Figur 6. Udvikling i prisen på træpiller i detailhandlen, dvs. til husholdninger (kr./kg. løbende priser)

Anm.: Der findes ikke nogen central prisbørs, der fastsætter prisen på træpiller, men Biobrændselsforeningens prisbarometer sammenligner månedligt priser i Øst- og Vestdanmark for træpiller i detailhandlen. Prisbarometret er endnu ikke opdateret for november 2023.

Med venlig hilsen

Lars Aagaard